

3. Кіберзлочинність в Україні. Ера цифрових технологій – ера нових злочинів. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA013606.

4. Боротьба з кіберзлочинністю в умовах дії воєнного стану: Закон 2149-IX. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/210562_borotba-z-kberzlochinnstyu-v-umovakh-d-vonnogo-stanu-zakon-2149-ixb.

5. Кібербезпека в умовах гібридної війни. URL: <https://rubryka.com/article/cyber-security-and-hybrid-warfare/>.

Лисенко Альона Олександрівна,
викладач кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ

ЗАПОБІГАННЯ ХУЛІГАНСТВУ, ВЧИНЕНОМУ ДІТЬМИ, В УКРАЇНІ

Злочинну поведінку детермінує значна кількість факторів, однак усі вони мають різний рівень важливості. Ефективність же боротьби із злочинністю, у тому числі з кримінальними правопорушеннями проти громадського порядку, залежить від своєчасного виявлення та врахування усієї сукупності факторів, що характеризують даний вид злочинів.

Запобігання вчиненню хуліганству дітьми є об'єктивною потребою суспільства, що будує правову державу. Головний напрям цієї протидії – запобігання злочинності дітей, усунення причин та умов, що її породжують і сприяють її різноманітним проявам. Тим самим створюються реальні передумови поступового ослаблення суспільної небезпечності злочинів та зменшення масштабів самої злочинності.

Питанням, пов'язаним із кримінально-правовим та кримінологічним запобіганням хуліганству, присвятили свої праці такі вчені як О.М. Джужа, А.О. Джужа, В.В. Василевич, Д.М. Тичина, Ю.А. Абросімова, О.Г. Колб, Н.В. Кулакова, О.О. Пустовий, П.А. Зеленька, В.В. Артюхова, В.І. Борисов, О.А. Галемін, О.А. Івахненко, Л.О. Кузнецова, В.В. Налуцишин, Г.І. Піщенко, Є.В. Фесенко, В.В. Шаблистий, та ін.

Останніми роками спостерігається нестабільність рівня життя більшості сімей в Україні. Найбільш уразливими є багатодітні родини, та сім'ї, в яких нема годувальника, а також ті, в яких працездатні її члени не мають регулярного доходу. Найбільш незахищеними від соціальних потрясінь і вразливими до впливу криміногенних факторів є діти. Також багато хуліганських дій, що вчиняються дітьми пов'язані з тим, що вони відтворюють у громадському місці стереотипи поведіння, до яких звикли в родині, як до норми.

Вважається, що хуліганство є одним із найпоширеніших правопорушень, спрямованих проти громадського порядку. Особа, яка вчинила хуліганство, посягає на суспільні відносини, що забезпечують

нормальні умови життя людей у різних сферах суспільно корисної діяльності, спокійний відпочинок і часто завдає шкоди особистим інтересам людей, їхньому здоров'ю, власності, навколишньому середовищу, тощо. А дитина, як порушник закону – особливий, найбільш важкий об'єкт виховання та перевиховання.

Згідно зі ст. 296 КК України кримінальним правопорушенням вважається вчинення хуліганства – грубого порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом. Громадський порядок представляє собою систему правил та норм поведінки, які регулюються законом, або ustalеними традиціями та звичаями.

На думку науковців, основними мотивами здійснення хуліганських діянь дітьми є:

- бажання привернути до себе увагу;
- довести, насамперед, собі, а також оточуючим свою сміливість, силу;
- втрата контролю над своєю поведінкою через знаходження у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння.

Значні зміни відбуваються в злочинному середовищі серед дітей. Стан дитячої злочинності викликає занепокоєння та зумовлює необхідність пошуку нових засобів для її попередження, вжиття додаткових заходів з боку державних органів і громадськості, які б сприяли поступовому зменшенню злочинних проявів у дитячому середовищі.

Рівень вчинення хуліганства дітьми може пояснюватись тим, що в підлітковому віці ще не повністю сформовані особистість і не набуто необхідний життєвий досвід; діти схильні до імпульсивних та необдуманих вчинків, легко піддаються негативному впливу з боку інших осіб, нерідко вживають алкогольні напої та наркотичні засоби, не мають бажання займатись суспільно корисною працею, через що зростає вірогідність перетворення їх на потенційних злочинців.

Підсумовуючи особливості хуліганських діянь, вчинених дітьми, слід наголосити на тому, що, як правило, найтяжчі злочини вчиняють представники соціально неблагополучного середовища підлітків. Це середовище становлять вихідці із соціально занедбаних сімей, вихованці шкіл-інтернатів, а також діти без належного піклування і догляду. Отже, ефективне запобігання хуліганству, що вчиняється дітьми можливе лише за умови здійснення профілактичних заходів особами, які мають належні професійні якості, професійні навички та спеціальні знання під час спілкування з дітьми, схильними до вчинення хуліганських дій.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 1.09.2001. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді: Постанова Кабінету Міністрів України від 04 жовтня 2017 р. № 741.

3. Профілактика злочинів: Підручник / О.М.Джужа, В.В.Василевич, О.Ф.Гіда та ін.; За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О.М.Джужа. – К.: Атіка, 2011. 720 с.

4. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / за заг. ред. О.М. Джужі, В.В. Чернея. Київ : Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.

Люлін Валерій Олександрович,

науковий співробітник наукової лабораторії
з проблем протидії злочинності ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ІНШИХ СУБ'ЄКТІВ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ НА ОБ'ЄКТАХ ВОДОПРОВІДНО- КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА

Результати роботи, яких хоче досягнути суб'єкт, визначаються завданням, яке вирішується, та метою, яку переслідує виявлення кримінальних правопорушень у сфері водопровідно-каналізаційного господарства (ВКГ). Кожний з суб'єктів здійснює певну роботу, дію, осмислене одержані результати та робить з них певні висновки, тобто отримує нове знання – первинну інформацію. Враховуючи достатню кількість суб'єктів, які здійснюють виявлення кримінальних правопорушень у сфері економіки, необхідне планування дій кожного та систематизація взаємовідносин між ними у вигляді налагодження співробітництва, що дозволить встановити межі їх пошукової діяльності та визначити форми їх взаємодії.

Кримінологія розглядає взаємодію як форму зв'язку елементів системи, за допомогою якої вони, взаємодоповнюючи один одного, створюють умови для успішного функціонування в цілому [1]. Також взаємодію розглядають як управлінську функцію, що спрямована на перетворення системи індивідуальної на спільну, узгоджену за місцем, часом і метою діяльності, а також як процес обміну інформацією [2, с. 184; 3, с. 340].

Взаємодія суб'єктів щодо запобігання кримінальним правопорушенням на об'єктах ВКГ – це засноване на законах і підзаконних нормативно-правових актах сумісне функціонування невідпорядкованих один одному працівників підрозділів правоохоронних та контролюючих органів (які мають специфічно-професійну компетенцію), представників населення та громадськості (з притаманною їм комунікативно-діяльнісною позицією), узгоджене за часом, місцем, формами, а також засобами і методами реалізації для вирішення конкретних задач, які обумовлюються характером ситуації, з метою виявлення фактів та/або ознак прихованих кримінальних правопорушень на об'єктах ВКГ, з метою вжиття комплексних заходів запобігання.